

ZILE CU SFINȚI

*(sinaxare, însemnări, cântări,
lecturi și gânduri filocalice)*

pe luna
SEPTEMBRIE (RĂPCIUNE)

Texte diortosite de Pr. Sever Negrescu

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Sete de sfințenie

Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Doxologia, vine cu o nouă carte înaintea cititorilor și trăitorilor de Hristos, în ostoirea setei acestora de sfințenie.

Gândită ca un sprijin pe calea către Dumnezeu, seria *Zilelor cu Sfinți*, începută odată cu Anul bisericesc (1 septembrie), se va întinde pe parcursul celor douăsprezece luni ale anului, conferind valoare sfântă, îndrăzneală sfioasă și delicatete vizibilă timpului.

Sfântul, după convingrea părintelui Dumitru Stăniloae, *a biruit timpul, reprezentând umanul purificat și anticipând zărilor umanității desăvârșite* (Dogmatica, 1996, p. 187). Aceleași coordonate și le propune volumul de față, exprimându-le și interpretându-le.

Astăzi, când alergăm după *zile cu soare*, după *zile senine*, după *zile cu belșug*, după *zile îndelungate*, este bine să trăim, clipă de clipă, alături de Sfinții lui Dumnezeu. Un efonis din cultul Bisericii noastre enunță următorul adevăr: *Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru Sfinți Te odihnești*. Fiecare zi a anului (a vieții) trebuie trăită întru odihna sinaxarelor,

cântărilor, însemnărilor (scripturistice și patristice), lecturilor, gândurilor filocalice.

Într-un cuvânt, ne aflăm în fața unei apariții editoriale deosebit de prețioasă și necesară.

O binecuvântăm, sperând că va fi *odihnă* pentru cei ce au și naștere ușoară pentru cei ce nu au, deocamdată, sete de sfințenie.

† Teofan,
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

1 SEPTEMBRIE

Începuturile pot fi noi sau vechi, dar niciodată nu vor semăna unul cu celălalt. Începuturile definesc, sfârșiturile încununează. Se spune: *orice început are și un sfârșit*. Nu este adevărat. Sunt începuturi care nu se termină niciodată. Orice început are un farmec aparte: mireasma noului, apanajul necunoscutului. Țăranul român își începea cultivarea ogorului făcându-și cruce, neștiind finalitatea, își punea speranța, credea în obținerea roadelor. Credința este adevărata putere și temelie a oricărui bun început. Fără a avea credință, începuturile pot însemna tot atâtea erori. De fapt, pentru a fi bun, orice început are nevoie de trei realități: de credință ca temelie, de nădejde ca putere și de iubire ca izbăvire de ceea ce poate fi rău. Începutul propovăduirii lui Iisus (Matei 4, 12-17) este unul și irepetabil. Paradoxul fusese profețit de Isaia: *poporul ce stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit*. De atunci a început Iisus să propovăduiască.

Începutul Indictionului, adică Anul Nou bisericesc

Praznicul Anului Nou bisericesc s-a așezat de către Sfinții Părinți la Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325) ca un început al mântuirii creștinilor, început al tuturor începuturilor, aducându-ne aminte de intrarea lui Hristos în mijlocul adunării evreilor și de vestirea din cartea lui Isaia: *Duhul domnului peste Mine, că M-a uns a binevesti săracilor, M-a trimis a tămădui pe cei zdrobiți la inimă, a propovădui celor robiți slobozire și celor prinși dezlegare; a propovădui anul primit Domnului și ziua de răsplătire a Dumnezeului nostru, a mângâia pe toți cei ce plâng* (Isaia 61, 1-2).

***Stâlpul începutului.* Sfântul Simeon Stâlpnicul**

Anul bisericesc începe la data de 1 septembrie, zi în care îl prăznuim și pe Sfântul Simeon Stâlpnicul, mort în 459. Până la vârsta de 18 ani a fost cioban la oile tatălui său într-un sat din părțile Ciliciei. De la această vârstă, într-o iarnă geroasă, intră într-o mănăstire numită Ograda, după ce șapte zile așteptase la porțile acesteia. A învățat Psaltirea pe de rost și a deprins repede toată pravila mănăstirii. Tămăduirea bolilor și propovăduirea Evangheliei îl împresurau

zi și noapte. Oameni de toate semințiile (isma-
iliteni și perși, armeni și iberici, bretani și
italieni, creștini și păgâni) au început să vină la
Sfântul Simeon, așa cum râurile de pretu-
tindenți se adună în mare. Și fericitul, tulburat
fiind de o cinstire ca aceasta, a găsit un chip
străin de oricare prăvilă de a scăpa din îm-
presurările omenești: și-a zidit un stâlp și-n
vârful acestuia o chilioară, de unde, de două ori
pe zi, vorbea mulțimilor, ars de căldură, pă-
truns de frig sau umezit de ploie. A devenit, în
monahism, primul stâlpnic. Chemarea începu-
turilor este vie în sufletul oricărui om. Copil
fiind, începi atâtea jocuri pe care niciodată nu
reușești să le termini; ajuns tânăr, pui început
atâtor și atâtor năzuințe, puține dintre acestea
reușind să le împlinești; te trezești, odată ca
niciodată, bătrân și înțelegi că sfârșitul devine
marele început. Cărțile citite, realitățile trăite
și faptele săvârșite în numele credinței sau al
necredinței, toate se cheamă, una pe cealaltă,
către un alt început. Întrebarea pe care trebuie
să ți-o pui permanent este: *începutul acesta
este de la Dumnezeu?* Răspunsul să-ți devină
rugăciune: *Doamne, ajută-mă, fii cu mine în
acest început.* Cel care-L pune pe Dumnezeu ca
semn al oricărui început Îl va avea pe Dum-
nezeu și ca răspuns al oricărui sfârșit.

Părinții pustiei s-au minunat de străina
petrecere a Sfântului Simeon Stâlpnicul. Nu
știa ce duh locuiește în el, au făcut, așadar,
sobor și l-au întrebat: *Pentru ce nu mergi pe*

*calea părinților și altă cale nouă ai aflat?
Coboară-te și vino cu noi!*

La această chemare, Sfântul Simeon a pășit pe scară, îndată vrând să coboare. Trimișii soborului au strigat: *Nu, nu te coborî, sfinte părinte, ci petrece așa cum ai început. Acum știm că lucrul tău este de la Dumnezeu, Care până la sfârșit să-ți fie de folos!* Se tot vorbește de înnoire și înnoirea Bisericii sau în sânul Bisericii. Ei bine, răspunsul îl dă Sfântul Simeon Stâlpnicul: *ascultarea* este singura înnoire a Bisericii, dar ce înnoire! Monahismul este singurul drum înnoitor al Bisericii, este sângele proaspăt al acesteia, care curge prin rugăciuni și pravile, este stâlpul începutului. La începutul anului bisericesc bine este a ne întoarce fața către acest Stâlp.

Începutul calendarului. Sfântul Cuvios Dionisie Exiguul

Nu suntem noi, românii, mai presus decât celelalte neamuri creștine, dar începutul calendarului creștin coincide cu începuturile noastre prin smerenia Sfântului Cuvios Dionisie. Născut în Dobrogea de astăzi, în jurul anului 460, îndrumat de înțelepții călugări sciți și de vestitul Episcop Petru al Tomisului, Dionisie va deprinde nevoințele și învățăturile monahale. În 496, Papa Ghelasie îl cheamă la Roma

pentru a traduce numeroase lucrări ale Sfinților Părinți răsăriteni din limba greacă în cea latină. Va preda dialectica la Academia din Vivarium – Calabria. Având bune cunoștințe de astronomie, Dionisie cel Smerit va propune pentru prima dată ca numărarea anilor să se facă de la Nașterea lui Hristos. De aceea, este socotit părintele dreptului bisericesc și părintele erei creștine. S-a mutat la Hristos într-o mănăstire din Calabria, la anul 545.

Să luăm aminte

S-a dus la un loc deosebit, potrivit pentru rugăciune. Acolo, fiind singur, a căzut cu fața la pământ în chipul crucii, făcând rugăciune cu plângere către Dumnezeu, ca să-i arate calea spre mântuire. Astfel, zăcând mult la rugăciune, a adormit și a văzut o vedenie ca aceasta: I se părea că sapă o temelie și a auzit un glas, zicându-i: „Sapă mai adânc”. Și a săpat mai adânc. Iar când a încetat din cauza osteneții, socotind că este destul, iar a auzit glas poruncindu-i să sape tot mai adânc, și așa se ostenea săpând. Dar și a treia oară, când încetă din lucru, același glas îl trezi din nou la osteneală. Apoi i-a zis: „Încetează, este destul. Iată: acum de voiești să zidești, zidește, ostenindu-te cu stăruință, că fără osteneală nimic nu vei putea spori!”. Această vedenie s-a

săvârșit cu dânsul când a pus o asemenea temelie întru smerenie, spre zidirea sa și a altora. Căci se vedea că faptele lui cele bune întrec firea omenească.

* * *

Iar egumenul i-a zis: „Ai optsprezece ani, deci care sunt păcatele tale?”. Simeon răspunse: „Părinte, Proorocul grăiește: întru fărădelegi m-am zămislit și în păcate m-a născut maica mea” (Psalmi 50, 6). Auzind egumenul acestea, s-a minunat de socoteala lui, că fiind tânărul neînvățat, avea o astfel de frică de Dumnezeu.

Însemnare

Întru-nceput a făcut Dumnezeu cerul și pământul. Dar pământul era nedeslușit și nemplinit; și întuneric era deasupra genunii; și Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor. Și a zis Dumnezeu: *să fie lumină!* Și a fost lumină. Și a văzut Dumnezeu lumina că e frumoasă; și a despărțit Dumnezeu lumina de întuneric. Și Dumnezeu a numit lumina *ziua*, iar întunericul l-a numit *noapte*. Și a fost seară și a fost dimineață: ziua întâi.

(Facerea 1, 1-5)